

Laajasalon linjastosuunnitelman hyväksyminen

232/08.00.00.04/2022 [Laajasalon linjastosuunnitelma]

Hallitus 13.09.2022 § 89

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685;
yksikön päällikkö Aleksi Manninen, p. 040 554 3534;
joukkoliikennesuunnittelija Essi Kyllönen, p. 040 537 0518

Taustaa ja tavoitteet

Laajasalon asukasmäärä kasvaa seuraavien kymmenen vuoden aikana noin 10 000 asukkaalla ja Kruunusiltojen raitioliikenne Laajasaloon käynnistyy arviolta vuoden 2027 alussa. Raitioliikenne muodostaa tulevaisuudessa joukkoliikenteen runkoyhteyden suureen osaan Laajasaloon ja bussiliikenteen rooli alueella tulee muuttumaan. Laajasalon bussilinjojen reitit ja vuorovälit täytyy sovittaa Kruunusiltojen raitioteiden palveluun sujuvien liityntäyhteyksien sekä kustannustehokkaan joukkoliikennepalvelun mahdollistamiseksi.

Tässä linjastosuunnitelmassa on laadittu tavoitteellinen bussilinjakokonaisuus Laajasaloon tilanteeseen, jossa Kruunusiltojen raitioliikenne on käynnistynyt. Työn tavoitteena on mahdollisimman hyvin asukkaita palveleva linjasto, joka samalla toteuttaa HSL:n strategian tavoitteita. Esiitetty bussilinjasto on kustannustehokas, tukee liityntää metron lisäksi myös raitiolinjoille ja parantaa Laajasalon sisäisiä yhteyksiä. Linjaston suunnittelussa on huomioitu alueen väestönkasvu, rakentuvien alueiden yhteystarpeet ja asiointiyhteydet.

Linjastosuunnitelma on laadittu muutosajankohtaan nähden tavanomaista aikaisemmin, jotta Helsingin kaupunki pystyy hyödyntämään reitti- ja pysäkkietoja rakentuvien alueiden liikennejärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Suunnitelman taloudellisena perustana oli se, että alueen bussiliikenteen kustannukset laskevat hieman nykyisestä. Bussiliikenteestä saatavilla säästöillä ei voida kattaa Kruunusiltojen aiheuttamaa joukkoliikenteen kokonaiskustannusten kasvua.

Linjastosuunnitelman tavoitevuosi on 2027, jolloin Kruunusiltojen raitiotiehanke on valmistunut ja raitioliikenne Laajasaloon käynnistynyt.

Uusi bussilinjasto Laajasalossa

Suunnitelmassa huomioidaan aikaisemmin hyväksytyin Kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelman (14.12.2021 (§ 144/2021) vaikutukset Laajasalon joukkoliikennedyhteyksiin.

Laajasalon bussilinjasto suunnitelman mukaisena

- 85 Herttoniemi (M) – Jollas
- 85N Rautatientori – Herttoniemenranta – Jollas
- 86 Herttoniemi (M) – Reiherintie – Santahamina
- 87 Herttoniemi (M) – Gunillantie – Haakoninlahti
- 87N Rautatientori – Yliskylä – Gunillantie – Haakoninlahti
- 88 Herttoniemi (M) – Yliskylä – Kruunuvuorenranta – Kaitalahti
- 89 Herttoniemi (M) – Yliskylä
- 808 Jollas – Kruunuvuorenranta

- 809 Laajasalon keskiset osat

Keskeisimmät muutokset linjastossa

- Bussilinjojen vuorovälit ja reitit on sovitettu raitiolinjojen palveluun ja uudistettu linjasto tarjoaa liityntäyhteyksiä myös raitiolinjoille
- Bussiliikennepalvelu ulottuu Kruunuvuorenrannan eteläosiin saakka
- Laajasalon sisäisiä yhteyksiä on kehitetty
- Raitiolinjoista hieman kauempana sijaitsevien Jollaksen ja Santahaminan liityntälinjojen päivä- ja viikonloppuliikenteen vuorovälejä on tihennetty

Osallisuus

Asukasvuorovaikutusta ja osallisuustyötä tehtiin koko työn ajan. Vuorovaikutuksen pääkanavana oli linjastosuunnitelman blogi, jossa kerrottiin työn etenemisestä ja jossa asukkaat pystyivät osallistumaan suunnitteluun kommentoimalla blogitekstejä. Viestinnässä ja tiedotuksessa hyödynnettiin monipuolisesti HSL:n omia viestintäkanavia. Lisäksi uutismedioille lähetettiin mediatiedotteita.

Suunnitelman lähtötietoja kerättiin Laajasalossa asuville ja siellä liikkuville osoitetulla liikkumiskyselyllä. Kysely oli avoinna 24.9.–20.10.2020. Liikkumiskyselyyn vastasi noin 2600 henkilöä ja avoimia vastauksia saatiin yli 5400 kappaletta. Linjastosuunnitelman aiheita ja liikkumiskyselystä esiin tulleita kysymyksiä käsiteltiin myös kahdessa asiakastyöpajassa.

Ensimmäisestä linjastoluonnoksesta kerättiin palautetta erillisellä kyselyllä, johon saatiin hieman alle tuhat vastausta. Linjastoehdotukseen suhtauduttiin pääosin positiivisesti. Raitioliikenteen käynnistymisen nähtiin tarjoavan uudenlaisia yhteyksiä ja bussilinjojen vuorovälitihennyksiin oltiin tyytyväisiä. Negatiivista palautetta tuli asukaslukuun suhteutettuna eniten Hevossalmesta ja Santahaminassa, joissa oltiin tyytymättömiä alueita palvelevan linjan reittimuutokseen ja matka-ajan kasvuun. Asiakkailta saadun palautteen perusteella luonnosta muokattiin hieman ja muokattu luonnos esiteltiin suunnitelman blogissa.

Osallisuuden vaikutukset suunnitteluratkaisuihin

Jo ennen varsinaisen linjastosuunnittelun aloittamista syksyllä 2020 toteutetun liikkumiskyselyn yhteydessä asukkaat toivoivat nykyisten linjojen nopeuttamista. Asukkaiden toiveiden pohjalta linjojen 84 ja 88 reittejä nopeutettiin kesäkuussa 2021 poistamalla Isoaarentien ja Kuvernöörintien lenkit. Kyseisille linjoille kohdistettuna nopeuttamistoimenpiteistä hyötyi suurin matkustajajoukko.

Ensimmäisestä linjastoluonnoksesta saadun palautteen perusteella esitetään perustettavaksi uutta lähibuslinjaa 808, joka palvelee sekä koulumatka- että asiointiyhteyksiä Jollaksen ja Kruunuvuorenrannan välillä arkisin. Linja tarjoaa yhteyden Kruunuvuorenrantaan siirtyvään ruotsinkieliseen alakouluun sekä raitiolinjalle 11.

Liikennöintikustannukset

Laajasalon bussiliikenteen operointikustannukset vähenevät noin miljoonalla eurolla kevään 2022 tilanteeseen verrattuna. Uuden linjaston vuosittainen liikennöintikustannus on noin 5,4 milj. €. Kustannus ei sisällä Kruunusiltojen raitioteiden operointi- tai infrakustannuksia.

Joukkoliikenteen operointi- ja infrakustannukset tulevat kasvamaan Kruunusiltojen raitioliikenteen aloituksen myötä vuositasolla arviolta noin 22 milj. €. Kruunusiltojen arvioitu vaikutus lipputuloihin on vuositasolla noin +7M€, kun alueen maankäyttö on kokonaan rakentunut. Kruunusiltojen raitiotiet asettavat arviolta noin 4 % korotuspaineen joukkoliikenteen lippujen hintoihin. Siltahankkeen kustannuskehitys sekä Kaupunkiliikenteen kalusto- ja varikkoratkaisut vaikuttavat merkittävästi korotuspaineeseen. Kustannuskasvua ei ole mahdollista säästää bussiliikenteestä eikä kattaa lipputulolla.

Valtaosa Laajasalon bussilinjaston kustannuksista kohdistuu Helsingille. Todelliset kuntakohtaiset kustannukset määräytyvät toteutuneiden matkustajamääräosuusien myötä sekä bussi- että raitiolinjojen osalta.

Linjaston vaikutukset

Suurin muutos Laajasalon joukkoliikennetarjonnassa on Kruunusiltojen raitioliikenteen käynnistyminen. Bussiliikenteeseen suunnitellut muutokset Laajasalossa ovat vaikutuksiltaan pieniä.

Suunniteltu linjasto tukee HSL:n strategista tavoitteita sujuvan, luotettavan ja kustannustehokkaan joukkoliikenteen järjestämiseksi. Uuden raideyhteyden avaaminen tukee tavoitetta päästöttömästä joukkoliikenteestä.

Kuntien osallistuminen

Linjastosuunnitelman on toteuttanut HSL:n edustajista koostunut projektiryhmä yhdessä Helsingin kaupungin ja HSL:n edustajista koostuneen ohjausryhmän kanssa.

Linjaston käyttöönotto

Linjastosuunnitelma otetaan käyttöön Kruunusiltojen raitioliikenteen käynnistymisen yhteydessä. Raitioliikenteen arvioitu alkamisaika on alkuvuodesta 2027.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 9 mukaan hallitus päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta bussi-, juna-, lautta-, raitio- ja metrolinjoilla.

Ehdotus	Hallitus päättää hyväksyä liitteenä esitetyn Laajasalon linjastosuunnitelman. Linjastoehdotus toimii Laajasalon katu- ja infrasuunnittelun lähtötietona. Linjastoehdotusta tarkistetaan, jos Kruunusiltojen raitiolinjojen reitteihin tai vuoroväleihin tulee muutoksia.
Päätös	Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.
Liitteet	Laajasalon linjastosuunnitelma